

ZÁZNAM

z Plenárního zasedání České komise pro UNESCO

dne 6. června 2025 od 10:00

v Černínském paláci

Přítomní členové České komise pro UNESCO a jejich zástupci:

prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc. (předseda Komise); JUDr. Ing. Martin Pizinger, MBA (MZV, první místopředseda Komise); RNDr. Jana Dlouhá, PhD. (místopředsedkyně Komise, předsedkyně Sekce pro vědu, vzdělání a informatiku); Ing. arch. Věra Kučová (NPÚ, předsedkyně Sekce pro kulturu a komunikaci); doc. Ing. Martina Pásková, Ph.D. (předsedkyně Sekce pro životní prostředí);

Mgr. Michal Beneš, CSc.; RNDr. Jan Daňhelka, Ph.D.; Mgr. Soňa Faithová; Mgr. Karel Halla; Ing. Pavel Jirásek; Mgr. Kateřina Klementová, Ph.D.; Mgr. Lenka Konšelová (vedoucí tajemnice Komise); PhDr. Helena Koenigsmarková; Mgr. Jaromír Kosejk; PhDr. Zdenka Mansfeldová CSc.; Mgr. Jan Mařík Ph.D.; RNDr. Radek Mikuláš, CSc et DSc.; Mgr. Veronika Peterová; Mgr. Jiří Orna, Ph.D.; Mgr. Václav Pražák; prof. RNDr. Ondřej Santolík, Dr.; PhDr. Martin Šimša, Ph.D.; Ing. Michaela Šojdrová; PhDr. Ing. Přemysl Štěpánek, Ph.D.; Mgr. Kristýna Tejklová; doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.

Sekretariát Komise: Mgr. Pavlína Gjurič

Hosté: Ing. Jiřina Valentová (stálá představitelka ČR při UNESCO, *online*); Ing. Adam Pekař, odbor cestovního ruchu MMR; Ing. Tereza Kadlecová, produktová manažerka agentury CzechTourism

Zasedání řídil **prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc.**, předseda České komise pro UNESCO (dále jen „Komise“).

1. **Přijetí programu zasedání**

Předsedající představil návrh programu zasedání a vyzval k předložení dodatečných bodů. Poté vyslovil pozvání na slavnostní vyhlášení výsledků kreativní soutěže Síťe přidružených škol UNESCO po skončení plenárního zasedání.

Plenární zasedání schválilo program zasedání v navrženém znění.

2. **Jmenování nových členek a členů České komise pro UNESCO**

K 6. červnu 2025 bylo ministrem zahraničních věcí ČR jmenováno 6 nových členů. Předseda S. Štech předal jmenovací dekrety osobně přítomným – paní **Ing. Michaela Šojdrové** (jmenována ad personam jako “představitelka odborné české veřejnosti v oblastech aktivit UNESCO a členka Klubu pro UNESCO v Kroměříži”), **Ing. Kristýně Tejklové** (CzechTourism), **Mgr. Kateřině Klementové, Ph.D.** (Ministerstvo kultury) a **prof. RNDr. Ondřeji Santolíkovi, Dr.** (Akademie věd ČR). Ze zasedání byli omluveni noví členové ČK pro UNESCO - **doc. PhDr. Martin Horáček, Ph.D.** (Český národní komitét ICOMOS) a **Mgr. Barbora Hanslianová** (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu).

3. “Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a památky světového dědictví UNESCO” - hosté Ing. Adam Pekař, odbor cestovního ruchu MMR; Ing. Tereza Kadlecová, produktová manažerka agentury CzechTourism

A. Pekař poukázal na klady i zápory zisku statusu památky světového dědictví. ČR je v počtu památek světového dědictví na 18. místě celosvětového žebříčku (celkově se v rejstříku světového dědictví nachází 1223 památek ve 168 zemích světa), což s sebou nese nejen prestiž, ale i mnoho komplikací. Po zapsání památky na seznam přichází většinou tzv. “UNESCO efekt” - destinace se stává vyhledávanou a čelí mnoha komplikacím. Cestovní ruch by však neměl být chápán pouze jako hrozba pro památku světového dědictví. Je také průřezovým ekonomickým odvětvím a nástrojem regionálního rozvoje. Úkolem MMR je mimo jiné vytvářet podmínky k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu. V roce 2025 jde zejména o podporu v oblasti infrastruktury (čistá mobilita, zelená infrastruktura) či o podporu destinačního managementu a neziskových nestátních organizací. MMR v oblasti udržitelného cestovního ruchu spolupracuje s mnoha aktéry – jedním z nich CzechTourism.

T. Kadlecová představila činnost pracovní skupiny k agendě udržitelného cestovního ruchu a pracovní skupiny k agendě přetížených lokalit (členy jsou rovněž zástupci národních parků a AOPK). Výstupem práce skupin jsou edukační materiály či specializované informační sekce na portálu kudyzdudy.cz. CzechTourism upozorňuje na svých informačních uzlech na dosud málo známá, avšak turisticky atraktivní místa v ČR – k jejich objevování slouží také portál tourdata.cz. Zde jsou k nalezení konkrétní čísla o turistickém ruchu v jednotlivých lokalitách, najít je tu možné i analýzy dopadů cestovního ruchu či dotazníky “iritace rezidentů”. Zejména zahraničním návštěvníkům pak slouží web visitczechia.com.

Následná diskuze se zaměřila na turistické zatížení Prahy 1, aktivity Prague City Tourism a trend “slow tourismu”, tedy pomalého cestování. Dále se projednávala otázka metodiky hodnocení úspěšnosti snah všech zapojených subjektů o udržitelný rozvoj cestovního ruchu.

Plenární zasedání vzalo informace na vědomí a ocenilo snahu přednášejících (a jejich týmu) o vytváření a systematické uplatňování nástrojů udržitelnosti v cestovním ruchu.

4. informace výstupy 221. Výkonné rady UNESCO, příprava Generální konference UNESCO, kandidatura ČR do WHC (stálá delegátka ČR při UNESCO J. Valentová)

J. Valentová seznámila ČR s úspěšným zápisem tří nových položek českého dokumentárního dědictví do mezinárodního registru Paměť světa UNESCO během dubnové Výkonné rady UNESCO: Situačních plánů židovského osídlení v habsburské monarchii, Sbírkou kartografických dokumentů Pavla Josefa Šafaříka a českou částí multinárodní nominace Dětské kresby a písemnosti z válečného období v Evropě.

Výkonná rada schválila také dvě české nominace na výročí spojená s UNESCO pro období let 2026–2027: 100. výročí narození Arnošta Lustiga a 150. výročí narození Tomáše Bati. Během Výkonné rady proběhla slyšení tří kandidátů na pozici generálního ředitele UNESCO (Egypt, Mexiko, Kongo), který bude volen podzimní Výkonnou radou (1. - 16. 10. 2025) a potvrzen Generální konferencí UNESCO v listopadu v uzbeckém Samarkandu.

Generální konference UNESCO proběhne v termínu 30. 10. - 14. 11. 2025 a českou delegaci, kterou nominuje ministr zahraničních věcí ČR, povede, v souladu s principem rotace, Ministerstvo kultury.

Generální konference by měla, mimo jiné, přijmout Doporučení k etice neurotechnologií, které bylo před měsícem schváleno na mezivládní konferenci v Paříži. Schválit by měla také revidovaná operační vodítka ke geoparkům, jejichž vyjednávání probíhá. Generální konference by měla rovněž rozhodnout o tom, zda spustit konzultační proces vedoucí k revizi Doporučení ke statusu učitelů a Doporučení ke statusu vysokoškolských pedagogů. Spuštění procesu však bude záviset na tom, jakou verzi rozpočtu a víceletého programu GK schválí.

Během Generální konference proběhnou volby do Výkonné rady a do všech subsidiárních orgánů.

V rámci kandidatury ČR do Výboru pro světové dědictví probíhá volební kampaň. Dne 9. července 2025 uspořádá ČR v Paříži na okraji zasedání Výboru pro světové dědictví side-event k tématu přírodní památky světového dědictví v ČR. Hlavním vystupujícím bude RNDr. Jan Plesník, CSc. (AOPK ČR).

L. Konšelová upozornila na termín příštího Výkonného výboru České komise pro UNESCO, který bude zasazen do první poloviny září 2025, a to z důvodu konání Výkonné rady UNESCO již začátkem října 2025.

Plenární zasedání vzalo informace na vědomí.

5. Informace předsedkyň odborných sekcí k jejich činnosti

J. Dlouhá informovala o tématech zasedání Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku dne 22. dubna 2025. Přednáška hosta zasedání, “českého elfa” B. Kartouse, se zaměřila na digitální technologie ve výchově dětí a potřebu jejich kultivovaného využití. V. Slíva z MŠMT představil nově ustavenou Pracovní skupinu pro kritické myšlení, mediální gramotnost a boj proti dezinformacím. K. Klementová objasnila principy tvorby nové státní kulturní politiky, která by měla být v září 2025 předložena vládě ke schválení. Sekce následně souhlasila s návrhem V. Kučové formulovat stanovisko ČK pro UNESCO ke státní kulturní politice. Stanovisko, jehož prvotní podobu z pera J. Dlouhé výsledně formulovali a odsouhlasili členové ČK, bylo zasláno NM D. Kašparovi z MK dne 22. května a jeho přijetí potvrdil NM dne 29. května Sekretariátu ČK.

K. Klementová předala členům ČK poděkování NM D. Kašpara za formulaci a zaslání stanoviska.

J. Dlouhá informovala o proběhlém diskuzním semináři Dezinformace jako nástroj “změny kurzu” v politice založené na evidenci, který se uskutečnil 6. května v Informačním centru OSN v Praze.

V. Kučová podala zprávu o průběhu zasedání Sekce pro kulturu a komunikaci, která zasedala dne 12. března 2025. V Kučová zde navrhla vstoupit do procesu tvorby nové státní kulturní politiky a požádala o prostor k diskuzi Sekci pro vzdělávání, vědu a informatiku. Sekce pro kulturu a komunikaci zdůraznila potřebu zviditelnovat 20. výročí Úmluvy o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (2005). Hostem zasedání sekce byla K. Bajo z Městské knihovny v Praze, která přiblížila agendu Sítě kreativních měst, jejímž členem je Praha od roku 2014 (“Kreativní město literatury”). V návaznosti na to Sekce doporučila adresovat Svazu měst a obcí obecnou informaci o programu Kreativních měst, aby bylo povědomí o něm v ČR oživeno (koncept připraví MK). Dále se Sekce usnesla, že není nezbytné obnovovat explicitní smlouvu s ČRo, ale prostřednictvím člena za tuto instituci v Komisi více využívat možnost více tematizovat témata UNESCO.

M. Pásková informovala o tématech zasedání Sekce pro životní prostředí dne 22. ledna 2025. Její členové uctili památku zesnulého vrchního ředitele V. Ourody, dlouholetého viceprezidenta Českého národního komitétu ICOMOS. Přednášková část byla věnována Jizerskohorským bučinám, součástí položky Seznamu světového dědictví UNESCO “Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy“. Hostem zasedání byl J. Hušek, ředitel regionálního pracoviště AOPK ČR Liberecko. Sekce se rovněž věnovala fenoménu trampingu.

M. Pásková vysvětlila aktuální stav ve věci Globálního geoparku UNESCO Český ráj a udělením tzv. žluté karty. Objasnila proběhlé kroky ze strany ČK i mediální pozornost, kterou kauza přinesla. Jednání s vedením geoparku pokračují, cílem ČK je poskytnout geoparku součinnost ve snaze zachovat značku globálního geoparku UNESCO.

M. Pásková informovala o proběhlém Světovém fóru cestovního ruchu ve dnech 12. - 13. května v Praze (organizováno MMR, UN Tourism a CzechTourism), na němž vystoupil mimo jiné Richard Butler, expert v oblasti udržitelného cestovního ruchu, a požádala MMR a CzechTourism o zprostředkování záznamu.

Plenární zasedání vzalo informace na vědomí.

6. Aktuality Sekretariátu ČK pro UNESCO, záštity ČK pro UNESCO, informace ze Sítě přidružených škol UNESCO

P. Gjurič předložila seznam udělených záštít za 1. pol. 2025 a připomněla potřebu včasného zasílání vyplněných žádostí na e-mailovou adresu unesco@mzv.gov.cz. Následná diskuse se týkala připravovaných záštít, **V. Kučová** připomněla význam Konference ICOMOS 1965 – 2025.

P. Gjurič dále připomněla Facebook Česká komise pro UNESCO. Je možné zde sdílet pozvánky na akce, odkazy k článkům na webu a informace o aktivitách členů ve vztahu k UNESCO. Tuto platformu je vhodné využívat ke komunikaci institucí zastoupených v ČK především do doby, než se podaří vytvořit nový web České komise pro UNESCO.

Dále vyzdvihla zdárný průběh a vynikající výsledky kreativní soutěže Sítě přidružených škol, jejíž vyhlášení proběhne po skončení Plenárního zasedání ČK pro UNESCO. Informovala také o stavu příprav 31. Valného shromáždění Sítě přidružených škol v Kutné Hoře.

V. Pražák vyjádřil uspokojení ze zájmu, jaký mají přidružené školy o pořádání valných shromáždění. Již nyní se hlásí zájemci. Dále zmínil zasedání Koordinačního týmu a participaci škol na výběru témat „Týdne škol“ (pro nadcházející školní rok 1) Mezinárodní den žen a dívek ve vědě, 2) Mezinárodní den geodiverzity, 3) Sport, fyzické a mentální zdraví.

Plenární zasedání vzalo informace na vědomí.

7. stanovení dalšího termínu Plenárního zasedání

Datum příštího Plenárního zasedání bylo stanoveno na **5. prosince 2025**.

8. různé

Členové ČK pro UNESCO informovali o nadcházejících akcích v gesci svých institucí (konference ICOM v Dubaji 11. - 17.11. 2025, seminář Českého komitétu Modrého štítu "Ochrana audiovizuálních dokumentů a fotografií" dne 9. 10. od 10 hod v Národním archivu ČR a mnoho dalších - možno emailem nahlašovat pro info Sekretariátu ČK).

Zapsala a schválila: Lenka Konšelová, vedoucí tajemnice Sekretariátu České komise pro UNESCO

Aproboval: Stanislav Štech, předseda České komise pro UNESCO